

Ginblana

Dojenec.

Vzgojevanje njegovo
in vzrejevanje v dnevih zdravja in bolezni.

Voditelj za vsako mater

ki hoče vzrejevati svojega otroga in ga
vzgojevati zdravji primerno.

Izdal otroški zdravnik.

Motto:

Kdor hoče vzrediti zdravih otrok,
vedeti mora pred vsem, kako se
hranijo. **Redilna sredstva** so veči-
noma **zdravilna sredstva** za otroke,
in zdravilna sredstva morajo biti
redilna sredstva.

Dunaj 1899.

Založil samo R. Kufeke.

Tiskal pl. G. Moser, Dunaj.

Predgovor.

Pač redko vresničila se bode istinitost starega izreka: „Vzgojevanje donáša blagoslova“ tako, kakor v otroškej sobi. Ali nikjer tudi ne bode našel pisatelj tako hvaležnega polja ko v tej snovi, s katero podučuje obitelj o pravej, racionalnej vzgoji v otroškej dobi!

To delce ni „zdravniški svetovalec v boleznih“ — kjer se pojavi bolezen, pokliče naj se zdravnik, ki je jedini poklican in zmožen, da napravi dijagnozo. — To delce je kažipot za vzgojevanje dojenčev in otrok in pravo ravnanje, ki naj prepreči bolezni!

Jzdajatelj.

Vzgojevanje novorojenca.

Naravi primerna hrana za dojenca je brez oporekanja materinsko mleko. Vsakej materi je tedaj dolžnost, da vzreja svojega otroka sama, čeravno tudi le prve mesece, ozir. tedne, in naj bi se ne odtegnila nobena mati brez razlogov, ki jo k temu prisilijo, nikdar tej najlepšej vseh dolžnosti.

Vendar sme le zdravnik razsoditi, ali je mati ali dojnica sposobna za dojenje, česar ni moči nikdar dovolj povdarjati.

Ako hoče mati otroka sama rediti, mora ga 12—14 ur po porodu prvokrat položiti si na prsa, ako tudi ni še mnogo mleka na razpolago. Gosta rumenkasta tekočina, ki se najprvo iztaka iz žlez, povzroči, ker ima v sebi solij, da se izpraznijo otroška čreva od črno-zelene otroške smole, tako da se more začeti delovanje črevesa, prebavljanje mleka. Šele od 3.—8. dne napravi se pravo materinsko mleko.

Pametno vzrejevanje novorojenega otroka, ki so mu odtegnjene po neprilicnih razmerah matrne prsi — naravni redilni vir — spada med najtežavnejše in najznamenitejše naloge.

Sploh vporablja se kot nadomestilo kravje mleko, ki se stanjša z vodo ter se mu primesi

nekaj mlečnega (ozir trstnega) sladkorja ter se na ta način zgosti kolikor mogoče podobno materinskemu mleku. Težavno pa je, posebno po velikih mestih, dobiti vselej gotovo zdravo kravje mleko in obstoječe vedno iz istih tvarin; vrh tega pojavljajo se, kakor uči izkušnja, pri mnogih otrocih, ki se hranijo izključno s kravjim mlekom — bodisi tudi z najboljim — mnogokrat težkote pri prebavljanji. Bilo je tedaj nujno potrebno za izrejevanje otrok, da se je našlo nadomestilo jednakomerne dobrote iz hranilnih sredstev rastlinstva.

Na vsak način mora tedaj hranilno sredstvo vjemati se z naravno prvo hrano otroka, tedaj z materinskim mlekom.

V to svrho je posebno sposobna všenična moka.

Kar se tiče kakovosti posameznih redilnih tvarin so znameniti kemiki (posebno slavni profesor **Liebig**) mnenja, da morejo čisto in popolnoma nadomestiti beljakovine všenične moke, ki tvorijo kri, sirnato tvarino in beljakovine materinskega mleka. Kakor uči izkušnja so všenične beljakovine lahko prebavljive. Isto velja o masti, ki pa se nahaja v všeničnej moki v zdatno manjšej meri, ko v materinskem mleku. A to pomanjkanje nadomesti se v bogatej meri po večjej vsebini krfke. Nasprotno pa nista jednako vredna glede na redilno sposobnost krfka všenične moke ter mlečni sladkor materinskega mleka. Krfka je neločljiva v vseh ločilnih sredst-

vih ter se spremeni šele v organizmu po tekočini, ki jo oddaje slinasta žleza v ustih ter slinasta žleza v trebuhu v sladkor ter postane tako sposobna za prebavljanje.

Na vsak način je nemožno, da bi šibki organizem dojenca opravil to delo; tedaj ne sme imeti v sebi ono rastlinsko sredstvo, ki naj nadomesti materinsko mleko nič krfke, temveč namesto tega jednako množino sladkorja.

Imamo popolnoma neškodljivo sredstvo, da se napravi ta sprememba, to je diastaza v kalečem žitu, v sladu.

Prvi bil je Liebig, ki je leta 1865 za bolnega svojega vnuka po navodu dal napraviti juho po sledečem načelu: da se spremeni krfka všenične moke s tem, da se pridene slada, v sladkor in dekstrin ter da se doseže s primesenjem kravjega mleka pravo razmerje redilnih tvarin. Njegova juha vzbujala je isti čas splošno pozornost, in nje dobri učinki poverjeni so po mnogoštevilnih spričevalih iz rok mater in otroških zdravnikov. Pripravljanje juhe bilo je nepripravno ter se ni vselej posrečilo materam; mnogobrojni izdeljki neke Liebigove moke za juho, obstoječi iz zmesi všenične in sladne moke z dodatkom ogljenokislega kalija bili so, kakor je dejal Liebig sam, popolnoma nezadostni. Na ta način se je ta vrla stvar polagoma pozabila.

Od mnogobrojnih otroških mok, ki so dohajale tekom časa v kupčijo, ni se poznala ni jedna, ki bi bila le približno zadostovala znanstve-

nim zahtevam. Pri vseh bila je krfka v največje meri nespremenjena, večina imela je tako malenkostno razmerje redilnih tvarin, da so bili ti izdelki za popolno hrano dojenčev popolnoma nezadostni.

Leta 1880 jel je **R. Kufeke** v Hamburgu napravljati na podlagi Liebig-ovih navodov lahko prebavljivo otroško moko brez krfke, ki je prišla na trg kot tanek prah ter omogočila lahko pripravljanje Liebig-ove juhe. Po dolgih, trudapolnih poskusih posrečilo se je omenjenemu, da je napravil izdelek, ki je zadovoljeval vsem znanstvenim zahtevam. Tako zvana R. Kufeke-jeva otroška moka je rumena moka nekoliko sladkavega okusa, ki spominja na slad ter daje z vodo kuhana tanjko juho, ki se da jako dobro zmesiti s kravjim mlekom.

Hrana dajati mora se dojenču v natanjko določenih časih in sicer prvi mesec vsake 2 do 2½ ure, od drugega meseca vsako 3. uro, tako da se more želodec otrokov izprazniti, predno pride vanj druga jed. Pri tem je pripomniti, da se mora otroke počenši z drugim dnem redno vsake 2 do 2½ ure iz spanja vzdramiti, ker inace po dnevi preveč spe ter dobivajo premalo hrane ter so potem po noči navadno jako nemirni, ker so lačni. — Otroci privadijo se v nekoliko dneh na te redne obede ter se potem sami zbude.

Po noči naj se ne daje živeža, razven prvi mesec, temvač privadi naj se otroka počenši z

drugim mesecem; da v nočnih urah od 11. do 5. ure ne dobi nikakor živeža. Pač pa se mu sme dati po noči, ako je žejen in zategadelj nemiren, nekaj Kufeke-jeve vodne juhe, kuhane vode ali slabo čašo črnega čaja brez sladkorja, kar se vselej radovoljno vzame.

Popolnoma krivo je, ako se da otroku, kedar vpije, takoj živeža. Vpitje je govorica otročja, in mati mora pazno iskati, kaj zahteva otroček.

Ako otrok vpije, položi naj ga mati suho, ali spremeni njegovo lego; potem se bode tudi kmalu zopet pomiril.

Ako meni, da tišči otroka obleka, naj jo odpne ter da otroku prostost, da se more poljubno gibati. Ako se zdi, da ima otrok bolečine v trebuhu, kar moreš spoznati na tem, da priteguje otrok z boleznim vpitjem stegna močno proti telesu, dá naj se otroku dersklja (klistira) ter položi pogreta ruta na trebuh. Ako je trebušček trd in napet, drgne naj se ga z gorkim oljčnim oljem, na vsak način pa naj se otrok ne nosi, temveč mirno pusti, da leži kolikor moči prosto ali z gorkimi volnenimi odejami pokrit, v vozičku ali postljici.

Ako mati ne najde vzroka vpitja, mora otroka pustiti, da vpije. Po vpitji jamejo se pre-gibavati pluća in trebušni mišci ter nastane tako pomnoženo delovanje v mnozih delih života po hitrejem pretakanji krvi. Zdrav otrok nikdar ne počí od vpitja. Po vpitji skrečijo se trebušni

mišci, ter nastane tako pritisek na čreva, tako da se odstranijo vetrovi, ki so kaj pogostoma vrok vpitja.

Popolnoma zavreči in kar najostreje grajati treba je ono slabo navado, da se zabaše dojenčem „v pomirjenje“ sesalko ali tuto v usta. Od sesalke ima otrok le škodo, bodisi da je napolnjeno to „pomirljivo sredstvo“ z mlekom, vodo, ali pa celo s sladkorjem ali suhorjem omehčanim s slino matere ali pestujne. Usta otročja ponesnažijo se na ta način, ker vsebina lasko zavre ter se skisa. Tedaj nastanejo glive na žlezobni mreni, tako zvane gobice; meso pri zobeh se rudeči ter oboli, in mlečni zobje so potem navadno bolni in poškodovani.

Izogibati se je tudi škodljivemu zibanju, guganju in tresenju otroka. Popolnoma odveč je, da se nosi prve mesece na roki, da se vozi sem ter tja v otroškem vozičku, zato da dete spi.

Matere s tem le razvadijo svoje otroke in napravijo si same truda, ne da bi koristile otroku.

Jako važna za razvoj otroka pa sta zdrav zrak in snažnost. Otrok mora se, dokler se še nahaja konec popkovnje, vsak dan umivati, ko pa odpade konec popkove žile, mora se kopati v vodi, ki ima gorkoto 28° R. Navadno umivanje otroka ne more nadomestiti vsakdanje kopelji. Ako se vzame pregorka voda, dobi otrok lahko naduho, ali celo krč. Izumivanje ust je popolnoma odveč in celo škodljivo, ker pospešuje vgnjezditev sorne glive. Otroci, ki se jim usta ne izmivajo,

ne dobe sora. Tudi se ne sme otroka takoj po kopanji nesti na sveži zrak, ker se potem lahko premrazi. Po kopelji prepušča se ga najbolje spancu, ki se sedaj navadno pojavi.

Prepotrebno je tudi, da uživajo dojenči sveži zrak; da se jih te daj nosi na vrte, ali na sprehod. Za razvoj otroka pa je vedno bolje, da se ga ne dá nositi, temveč voziti.

Poletni čas more se otroka donesti na prosto po preteku dveh tednov, po zimi pa ne pred šestimi do osmimi tedni. Kako dolgo se more in sme muditi pod milim nebom, ravna se seveda izključno po vremenu.

Ako se pojavijo pri otroku kaki sledovi bolezni, pozvati je kar najhitreje zdravniška pomoč. Vedno naj se pokliče zdravnik, ako nastopi „vročica“. V začetku otroške bolezni more zdravnik skoro gotovo pomoči — pri zastarelih slučajih je pomoč mnogokrat nemogoča. Tega ni moči nikdar dovolj povdarjati ter vsake matere svariti „krive“ varčnosti. Kesanje prihaja prepozno, kedar so zakrivile neizogibne posledice težke zanikrnosti najhujši izid.

Hranjenje dojenca s kravjim mlekom.

Splošna pravila za vzgojevanje otrok s steklenico. Dojenči brez zob morejo se rediti

le z mlekom. Dojenci morajo sesati (materinske prsi ali steklenica, nikdar ne žlica!) do konca prvega leta. Prihod zob naznanja čas, od kedar se smejo uživati poleg tekočo hrane tudi druge stvari. — Tekom celega prvega leta dajati mora se vsak delež mleka in vsaka hrana tako gorka, kakor je materinsko mleko (t. j. $28-30^{\circ}$ R. = $35-37\frac{1}{2}^{\circ}$ C.). Mleko ne sme se shranjevati, ko se je pokuhalo, v odprtih loncih, marveč dobro zatvoreno.

Najbolje sesalne sklenice so navadne steklenice za mleko s sesalkami od kavčuka; te pa morajo, ako se jih ne rabi, ležati vedno v čistej vodi, ki se nekoliko okisa z nekaj zrnj soli. Ker naj otrok le polagoma sesa, ne sme biti luknja v sesalki prevelika, da se otroku ne zaleti; ali tudi ne premajhna, da se otrok ne utruji. Kakor hitro se je pokrivalo od kavčuka omehčalo, odstrani naj se, ker bi otroci drugače lahko dobili gobice, ali pa naj se kuha v soda-vodi, na kar zadobi zopet prejšnjo trdnost.

Otrok naj se vzdigne k vsakemu obedu ter povžije svoj obed v 10—15 minutah. Ostanek, ki ga ni povžil, ne sme se več porabiti za otroka.

Sesalna sklenica mora se takoj očistiti (najbolje s porcelannim peskom) ter se potem napolni z vodo in shrani do drugega obeda.

Kako ravnati s kravjim mlekom v otroški sobi. Vse posode za mleko izpariti morajo se s čisto, vrelo vodo, potem osvežiti z vodo od vodnjaka in poplakniti. Posode za mleko ne smejo

stati na vročem ognjišči ali na solncu, temveč ohraniti se morajo vedno hladne. Povreti mora se mleko le v čistem, posteklenjenem loncu ali ponvi od lame (pleha), pri živahnem ognju v ognjišči ali nad špiritovim plamenom, ne v peči, ali pečnej jamici. Po zavrenji mora mleko v loncu, kjer se je kuhalo, na hladnem stati, ne pa v spalnici, ali v zaduhlem prostoru.

Mleko kuhati mora se izdatno, tedaj kacih 15 minut. Po jednokratnem vskipenji ne zatrejo se glive, ki se nahajajo v mleku in ki posebno v vročih poletnih mesecih povzročijo črevesne bolezni pri otrocih.

Da se glive popolnoma zatrejo, vzame se tako imenovani **Soxhlet**-ovi aparat za kuhanje mleka, ki je sedaj povsodi znan, tako da ga pač ni potrebno popisovati.

Potrebno stanjšanje kravjega mleka. Ker ima kravje mleko, kakor poprej omenjeno, več gostih skladnih delov (sirovine) ko materinsko mleko, mora se stanjšati, da postane kolikor možno jednako materinskemu mleku; ali tudi malenkostni odstotek kravje sirovine, ki se je dosegel na ta način, ostane težje prebavljiv ko sirovina materinskega mleka, ker se sesede prvi v otroškem želodcu v debelo trdo gručo, slednji pa le rahlo tanjkovito, kakor se more lahko opazovati, če otroci črez dajo.

Po določitih gospoda sanitetnega svetnika **Dra Biedert-a, Hagenau v. E.**, je nadalje dokazano, da postane kravje mleko težje pre-

bavljivo po sterilizaciji, potrebnej za ugonobljenje kali v kakej pripravi za kuhanje mleka, kakor se sploh priporoča, oziroma v Soxhletovem aparatu, ki je sedaj tako zelo razširjen.

Tudi mnogobrojni poskusi gospoda Dra med. **Gräbener**-ja, ravnatelja velike najdenišnice v **St. Petrogradu**, dovedli so ga do tega, da je začel trditi naslednje tese:

1. Kravje mleko prebavlja se bolje, ako se ne stanjša s samo vodo, temveč z emulzijsko tekočino, kakor jo imamo v močnatih juhah, ker postane na ta način šesedanje mleka mehaničnim potom rahleje in bolj tanjkovito ter more tako tudi prebavljanje in resorpcija biti izdatnejša.
2. Poleg tega je želeti, kakor je ob sebi razumljivo, da dohaja kolikor mogoče velik odstotek moko tudi razven tega neposredno hranjenji otroka v prid. — Zato dojati je (v nasprotji z žlezastimi pokuhami ovsa, ječmena, pšena i. t. d.) prednost onim močnatim izdelkom, ki imajo relativno manj vlaknine in krfke v sebi ter zasluži odliko pred vsem ona moka, ki ima kakor Kufekejev preparat namesto krfke le ločljive ogljene hidrate.
3. Kufeke-jevej moki dajati je prednost razven tega tudi zato, ker je okusnejša, ter

jo tedaj otroci, posebno starejši dojenči, rajši jemlje. Ima v sebi manj sladkorja, tako da ni ostudno sladka, ter se more izogniti težkim kvarim, ki so zvezane s pitanjem surogatov, ki imajo preveč sladkorja, posebno pri otrocih, ki so rahitično nagnjeni.

Da se pa nudi Kufeke-jeva moka otrokom na pravi način, treba jo je pokuhati z vodo v tanjko juho. — Ta juha shrani se potem na hladnem ter dene pri pripravljanji posameznih obedov v pozneje navedenem, starosti otrokovej odgovarjajočem razmerji z mlekom, ki se je poprej ravno tako zadostno (10—15 minut) kuhalo in hladno shranilo v steklenico, zmes, ki se napravi, se dobro pretrese in potem ko se je napravila sesalka od kavčuka črez steklenico, v kupi za pogrevanje ali vročej vodi (previdnost! steklenica more počiti, ako se ne pretresava brez ponehanja!) ogreje do kacic 37°C. , potem se še jedenkrat pretrese ter tako napravi sposobna za pijačo.

Ako premore mati sterilizacijski aparat, kuha naj prvo Kufeke-jevo vodno juho, potem naj jo zmesi z ono množino mleka, ki jo rabi za ves dan, napolni mešanico v aparat za sterilizovanje ter jo sterilizuje. — Tudi tu paziti je na to, da se pri Soxhlet-ovem aparatu steklenica, predno se pije, dobro pretrese, zato da se tesno zmesi Kufeke-jeva juha z mlekom.

Glavna stvar pri pripravljanji Kufeke-jevo vodne juhe za otroke v prvih mesecih pa je to,

da se kuha prav tanjko, ker zadostuje že majhen delež Kufeke-jeve moke, da povzroči tanjko kunda drasto sesedanje kravjega mleka ter je napravi tako lažje prebavljivo, in ker se moka, ki se je absolutno otvorila, to se pravi, ki se loči popolnoma, po želodcu otroškem v vseh svojih redilnih delih dobro prebavi.

Iz tega sledi tudi, da je Kufeke-jeva moka pri porabi bistveno cenejša, ko druge otroške moke, ki se morajo dajati po svojej naravi debelo, t. j. v obliki kaše.

Med občinstvom je pogostoma razširjeno mnenje, da so tako zvane ovsene in ječmenske moke sposobne, napraviti mleko lažje prebavljivo. — To naziranje je krivo ter je določeno od najkompetentnejše zdravniške strani, da imenovane snovi nimajo te sposobnosti, ki se jim priklada, temveč more se ta sposobnost dopuščati le izdelku, kakor Kufeke-jevej moki ter ima tedaj slednja prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Kufeke-jeva moka dajati more se, ako je pripravljena na poprej popisani način, že počenši s prvim mesecem. Prav lahko pride mati po nazivanji otroška moka do tega, da kuha iz nje kašo, da bi otroka posebno pitala; ali močnate kaše dojenec v prvih mesecih ne more prenašati, ter da se otrok potem ne redi dobro in da je zelo nemiren, tega ni zakrivila otroška moka, pač pa nespametna mati, ki hoče svojega otroka pitati (da ne rečemo „basati“) ter na ta način brez potrebe nadleguje njegova črevesa. — Ku-

feke-jeva močnata juha pripravlja se vedno najboljše takoj za ves dan na jedenkrat in sicer na sledeči način:

Vrhana obedna žlica Kufeke-jeve moke (kacih 32 gramov) zmesi se s 4—5 obednimi žlicami gorke vode, tako dolgo, da se ne napravijo več gručice, potem se primesi vode, tako da je skupno tekočine 1 liter. — Potem se kuha ta zmes 15—20 minut, računjeno od prvega vzkipenja ter se večkrat premeša. — Tako nastane tanjka, rujavkasta juha, ki ima prijeten okus po sladu.

Zmešanje Kufeke-jeve vodne juhe s kravjim mlekom napravi se v sledečem razmerji:

Pri pripravljanji posameznih obedov vzame se za otroke od:

1—2 tednov	2	dela mleka	s 6 deli	Kufeke-jeve juhe
3—8	6	delov	9	„ „ „
3.—5. meseca	7	„	8	„ „ „
6.—7.	9	„	6	„ „ „
8.—12.	12	„	4	„ „ „

To razmerje dajati mora se tudi po 12. mesecu še dalje, samo da se množina zmesi z napredujočo starostjo povekša.

Pri pripravljanji hrane za ves dan na jedenkrat vzame se za otroke od:

1—2 tednov	$\frac{1}{4}$ litra	mleka	s $\frac{3}{4}$ litra	Kufeke-jeve juhe
3—8	$\frac{1}{2}$	„	$\frac{3}{4}$	„ „ „
3.—5. meseca	$\frac{1}{2}$	„	$\frac{3}{4}$	„ „ „
6.—7.	$\frac{3}{4}$	„	$\frac{1}{2}$	„ „ „
8.—9.	1	litre	$\frac{1}{2}$	„ „ „
10.—12.	$1\frac{1}{2}$	litra	$\frac{1}{2}$	„ „ „

Otrok dobi na dan

1. mesec	8 obedov	(vsake 2—2½ ure)
2.—5.	7 „	(„ 2½—3 „)
6.—12.	6 „	(„ 3 „)

Ako bi otroci, ki so dobivali poprej jako sladko hrano, ne hoteli jesti te ne posebno sladke hrane, tedaj more mati dodati mleku s Kufeke-jevo juho nekaj sladkorja, eventuelno mlečnega sladkorja, ki se more že zopet popustiti po preteku nekaterih dni. — Dodatek soli k hrani je odveč, in v večjej meri celo škodljiv.

Ako se daje dojencu več mleka nego je predpisano, more to vplivati le kvarno, ker odgovarja navedena množina kolikor mogoče natanjko masti, beljaku in ogljenim hidratom, kolikor jih dobiva otrok, ki ga redi mati ali dojnica, na dan v materinskem mleku. Od matere ali dobre dojnice dobiva otrok tekom 24 ur k večjem 1—1¼ litra materinskega mleka v pijačo. V največ slučajih pa je množina manjša, in vendar so taki otroci od prs navadno dobro rejeni ter dobe o pravem času zobe.

Tudi pri vzrejanji s stanjšanim kravjim mlekom brez Kufeke-jeve moke vidijo se mnogokrat kaj tolsti otroci; vendar so jako pogostoma blede, imajo tanjke noge ter debel trebuh ter se priuče tekanji šele po 1½—2 letih. To pa je zakrivila večinoma prevelika množina in nezadostno prebavljanje kravjega mleka.

Vsakako nezdravo je, ako se daje otrokom ¾—1 leta starim na dan 2, celo 3 litre kravjega

mleka s 120—200 gramov sirovine, ker nima največja množina materinskega mleka, ki jo dobiva otrok, več ko 60—70 gramov sirovine v sebi.

Tolstim otrokom, ki so dobivali preveč mleka — in so zategadelj prepitani ter bolehalo na težkem stolu — daje se počenši s 6. mesecem s pridom k večjem do 1 litra mleka na dan ter kot prikuha juha od teletine (najbolje iz telečjih kosti) s Kufeke-jevo moko, ali tudi Kufeke-jevo vodno juho, ker vpliva moka v nekoliko večjej množini lahko čistilno ter deluje kaj prijetno proti težavnemu stolu.

V celoti dosegla bode mati, ki se natanjko ravna po pravilih, v predstoječem navedenih, z ozirom na množino, zmes, časno vrejanje obedov takoracijonalnovzrejo otroka, kakor je to po današnjem stanju vednosti sploh le mogoče pri dojenčih, ki jim žalibogni dana dobroti prsne hrane.

Zobenje in odvadenje.

Doba zobenja in odvadenja imela se je od nekdaj za najnevarnejši čas v starosti dojenca, in so mislile matere, da dobe otroci najmnogovrstnejše bolezni po „zobnem delu“. Zato vporabljala so se kaj čudna sredstva v pospešitev tega

tako zvanega „zobnega dela“. Opustili so pač barbarsko navado, prerezati zobovino, ali še sedaj menijo matere in pestujne, da store kaj dobrega, ako drgnejo vbogemu otročicu zobino do krvi, ali mu dajo kaj trdega za grizti, da bi baje odstranile „zobni srbež“. Vkljub tolikej izkušnji pravijo še sedaj, da povzročijo zobje vnetje ustne žlezaste kože, vročico, nemirnost otroka, krč i. t. d., in še vedno govorita mati in pestujna o zobnej vročici, zobnem krču, zobnem kašlju in zobnih dristah ter imata celo mnogokrat zobne driste za „blagodejno odvažanje od glave“, ki se ne sme motiti.

Po novejših preiskavah pa so, pomirjenje matere, vse te zobne bolezni „prazne bajke“ ter so nastale večinoma po površnih opazovanjih mater ali dojnic.

Profesor Kassowitz na Dunaji dokazal je po jako natančnih, mnogoletnih opazovanjih pri tisočero zobečih otrok, „da so otroci, dokler nimajo družih, natanjko določljivih in od zobenja neodvisnih bolezni, v popolnoma nekaljenem, normalnem stanju“. „Bolezni izidejo se poleg zobenja natanjko tako, kakor izven zobenja. Velika mrljivost v dobi zob ni vtemeljena v zobenji, temveč v mladostnej starosti zobečih otrok. Mrljivost otrok je tedaj največja v prvih mesecih življenja in more se natanjko spoznati vže pred zobenjem kakor tudi med zobenjem in po zobenji, da se z napredujočo starostjo mrljivost vedno bolj zmanjšuje“.

Vse te prej omenjene bolezni tedaj niso „zobne bolezni“, temveč vsaka je bolezen zase, kakor se pojavlja tudi drugače v otroški starosti, in njih vzroki iskati so v tej starosti posebno v napačnem vzrejevanji in vzgojevanji otroka, ali pa je vzrok rahitis (dvojni udje, angleška bolezen). Skrbna mati mora tedaj tudi v dobi zob poklicati zdravnika za vsako bolezen ter se ne sme tolažiti, češ „le zobje so krivi, da je zdravje kaljeno“, ali pa da so bolezni še celo pospeševale prerivanje zob („zobno delovanje“). Tudi pri napadih krča, najsi se dozdevajo še tako malenkostni, varovati se je vporabe domačih sredstev. Pravo je tudi tu, da se povpraša zdravnika za svet.

Za takimi zanemarjenimi boleznimi umrl je že marsikateri otrok, ki bi se bil mogel rešiti po pripravnem ravnanji in vzgojevanji, kajti zdravnik določil bode vedno pričujočo bolezen.

Z ozirom na predstoječe je tedaj popolnoma nespametno, ako se misli, da so driste v dobi zobenja otroku dobrodelne ali celo potrebne. Pač pa se mora napraviti tudi v tej starosti s vso skrbnostjo redno prebavljanje.

Otrok, ki se je redil po podanem navodu s kravjim mlekom in Kufeke-jevo juho, ne bode največkrat ničesar občutil o takih dristah. Pri otrocih, ki se niso hranili primerno, je še sedaj največje hasni, ako se počne s pravilnim vzrejanjem s kravjim mlekom in Kufeke-jevo juho, tako zmešanim, kakor odgovarja

starosti otroka. Pri dristah priporočiti je, da se daje nekaj časa Kufeke-jeva vodna juha brez kravjega mleka in druge umetne hrane ter se prida šele polagoma zopet mleka, ko začne pojemati kalenje prebavljanja. Ako boleha otrok na trdem blatu, vzame se k mleku nekaj več moke nego drugače (tudi pri 3. in 4. letnih otrocih s trdovratnim težavnim stolom obnesla se je Kufeke-jeva juha jako dobrodelno, potem ko niso premogla ničesar vsa druga sredstva).

Na ta način morejo se odstraniti kalenja prebavljanja ter tako zboljšati splošno stanje zobčega otroka. Čas, ko se prerijejo zobje na dan, ni za vse otroke isti, začenja se to navadno v 7. do 8., včasih tudi v 10. do 11. mesecu. V popolnoma redkih slučajih prikažejo se zobje kmalu po porodu. Najprvo prikaže se, večinoma v 7. do 8. mesecu, spodnja dvojica srednjih reznih zob, potem kmalu gornja dvojica in sedaj slede zvunanji rezni zobje, včasih poprej zgoraj, včasih spodaj. Z 2 leti naj ima zdrav otrok 20 zob, ki se imenujejo mlečni ali menjalni zobje.

Ako nima otrok z jednim letom še nobenega zoba je navadno rahitis tega vzrok in nahajajo se pri natanjčnem preiskavanju večinoma mnogovrstni simptomi, ki so lastni tej jako razširjeni bolezni.

V takih slučajih dela vzrejevanje otroka s Kufeke-jevo močnato juho in Kufeke-jevim mlekom, poleg uporabe fosforne

jetrnice pravcate čudeže. Pisatelj tega videl je otroke, ki so bolehalı poprej, včasih vže od rojstva, za težkim prebavljanjem, dristo in trdim stolom, ki so imeli že različnih dojnıc in vedno hujšali glede na telesno težo, da so se ti otroci, tudi ako so že poprej dobivali fosforne jetrnice, ko so se začeli vzrejati s Kufekke-jevo močnato juho v čisto kratkem času zboljšali. Otroci, ki so bili prej tako nemirni, in so jih vedno mučile bolečine v trebuhu, postali so mirni in prijazni ter dobili večjo telesno težo; rahitične prikazni zmanjšale so se, in prebavljanje vredilo se je popolnoma. V nekaterih slučajih dovezli so na teži za 200 do 280 gramov v 6 do 8 dneh.

Odvađenje. Otrok, ki se vzreja iz naravnega redilnega vira od maternih ali dojničnih prsi, odvaditi mora se koncem prvega leta. Ako pa je potrebno odvađenje zaradi posebnih razmer, n. pr. slabosti matere, vže poprej, zgoditi more se to brez kvari za otroka.

Odvađenje ne zgodi naj se nikdar na nagloma, temveč polagoma. — To se napravi najbolj tako, da zmanjšava mati množino mleka od dne do dne ter povikša delež druge hrane. Dajala bode n. pr. jedenkrat na dan za kosilo opoludne mesno juho od govedine, ali bolje od telečjih kosti, pri katerej ni treba posnemati masti, zmešano s Kufekke-jevo moko; potem po preteku nekaterih dnij, razven tega obeda še drugo Kufekke-jevo mesno juho. Zopet nekoliko dnij pozneje

tretji obed, sedaj pa kravje mleko s Kufekejevo vodno juho, n. pr. pol in pol (juha, ki jo tudi radi jedo slabotni ljudje in ozdraveli bolniki ter jo prav dobro prebavljajo. Kufekejeva moka z juho od ovčjega mesa diši podobno račjej juhi).

Ako nastane po vživanji kravjega mleka drista ali boleost v trebuhu, naj mati s prva opušča kravje mleko ter menjava s Kufekejevo mesno in Kufekejevo vodno juho, dokler se slednič otrok ne navadi kravjega mleka.

Na ta način prepreči se bolehanje in shujševanje otrok v času odvadenja, in tudi za doječo je ta način odvadenja prava dobrota, ker izgine mleko polagoma, ako se manj zavživa.

Ako se je otrok odvadil popolnoma, varuje naj se mati, da bi mu dajala takoj hrano odraslih, ker mali otroci ne morejo požvečiti hrane odraslih, še manj pa jo morejo prebavljati. Dokler ni zobenje dokončano, obstoja naj hrana razven mleka, Kufekejeve juhe in mesne juhe le iz prepečenca, omehčanih starih žemelj, kaše, rižnega phanja, riža pšena, sage v mleku ali mesnej juhi kuhane in more se pozneje dajati tudi kokošja jajca in jajčne juhe. (1 jajce z 1 obedno žlico Kufekejeve moke vmešano v kuhajočo se juho.)

Jako priporočati je tudi čaj od govedine (beef tea), ki ga moreš napravljati sam na sledeči način: Pol funta govedine očiščene masti in kosti dene se, potem ko se je je fino sestrgalo, v stekle-

nico, ki se trdno zamaši. Ta steklenica postavi se potem v lonec z vodo ter se kuha dve uri. Sok, ki se tako izkuha, je tako imenovani mesni čaj.

Da se ga napravi okusnejšega, prida se mleka ali Kufeke-jeve vodne juhe.

Nikdar ni moči matere dovolj svariti, da bi dajala otroku, ki se je odvadil, prezgodaj mesne hrane. Profesor **Kassowitz** izraža se o tem v svojej knjigi „Predavanja o otroških boleznih v dobi zobnja“: Prezgodnje uživanje mesa je najbolj navadni vzrok črevesnih katarov pri otrocih, ki so se odvadili, in prav gotovo tudi tako zvanih zobnih drist.“ Največ otrok ne prenaša mesa pred dovršenim 18. mesecem, bodisi v katerej koli obliki in kakor si bodi pripravljeno, ter vsi dobe takoj dristo.

Ravno tako nezdravo kakor meso je sadje pred dovršenim drugim letom. Črešnja, košček jabolka ali hruške ali tudi požirek piva napravijo vedno težkote pri prebavljanji.

Take težkote pri prebavljanji morejo se odstraniti v večini slučajev v malo dneh brez vsacega zdravljenja, ako se daje otroku Kufeke-jeve vodne juhe izključno druge hrane. Po preteku 2—3 dnij odstranijo se težave, tako da more početi mati zopet z redno hrano.

V Kufeke-jevej moki dobi otrok vse redilne tvarine, ki jih potrebuje za delovanja svojega življenja, v takej obliki, ki odgovarja njegovej zmožnosti za prebavljanje, in zato je priporočati, da se daje otrokom tudi po pre-

teku prvega leta, posebno onim, ki so v razvoju zaostali, mesto kave, čaja, kakave Kufeke-jeve močnate juhe v menjajoče obliki (z mlekom, bujilonom, jajcem).

Pljuvna drista in katar v drobu.

Mej mnogoštevilnimi boleznimi, ki more otroke posebno v dobi dojenja, ne nahaja se nobena, ki bi imela navesti le približno toliko število mrljivosti, kakor bolezen prebavnega pristroja ki se zove po svojih simptomih „pljuvna drista“, po svojej sličnosti z dotično nalezljivo boleznijo „Cholera infantum“ (otroška kolera).

Mislilo bi se, da se je moglo in moralo posreči pri tej že za davnih časov po vsem svetu razširjenej bolezni, postaviti uničujočem vplivu tega smrtnega angelja dojniške dobe varne meje ter določiti temeljito in vsestransko povoljno zdravljenje. Če pa je to zdravljenje vendarle danes še jako negotovo in podvrženo velikim spremembam, čuditi se je, da se ne vporablja vedno takoj pri prvih pojavih izdelka, ki se je pripoznal po najprvih zdravniških veljaki kot izvrstno vplivajoča zdravilna hrana.

V najimenitnejših otroških bolnicah Nemškega cesarstva določeno je po celej vrsti največjih otroških zdravnikov, da

se je vporabljala R. Kufeke-jeva otroška moka pri akutnih in kroničnih dristah v drobu vže leta pri otrocih v najyešjej meri in z izvrstnim vspehom. V začetnej dobi pljuvne driste odstranila jo je z vodo kuhana skoro vedno brez vsacega posebnega zdravljenja, tudi v poznejših dobah pokazala se je odločno dobrega vpliva.

Dr. Meinert v **Drazdanih** meni, da se pljuvna drista najbolje prepreči in zdravi s tem, da se dovaza obilno tekočin ter tako hitro nadomesti vodo, ki se je izgubila iz celic, ter on jemlje v to svrhu pogrete vode, vode s sladkorjem ali slabo čašo čaja. Ker pa se tako ne dovaža otroku nikake redilne tvarine, priporočati je, da se poda mesto tega tanjka Kufeke-jeva vodna juha (1 obedno žlico k 1 litru vode), kolikor hoče otrok vzeti. Juho jemljo otroci vedno radi (ako se je branijo, kar je redko, zadostuje vedno majhen dodatek sladkorja). Šele, ko je popolnoma ponehala drista in pljuvanje (kozlanje), sme se hrani dodevati zopet mleka.

Vsakej materi je tedaj položiti na vest, da ostavi hrano takoj, ko se prikažejo prva znamenja pljuvne driste ter pita otroka le s Kufeke-jevo vodno juho, dokler ne pride zdravnik. Na ta način more pöspeševati hitro ozdravljenje ter preprečiti slab izid strašne bolezni.

Mladej materi pa, ki je prečitala ta spisek, polagal bi gorko na srce za take hude dnove.

ko mora streči svojemu otroku ter se boji za šibko njegovo življenje, lepe besede, ki jih kliče **pl. Ammon** mladim materam:

„Zaupaj zdravniku, ki si ga izvolila in njegovem znanji, podvrzi se njegovim naredbam karna jtočneje in najnatančneje, ne smatraj ničesar od tega, kar Ti pravi on, malenkostnim, ne stori ničesar po lastnej dozdevi, bodi vestna, karkoli izvedeš, bodi mu zvesta pomagalka. Umetnost izobraženega in veščega zdravnika, ki so mu znana napredovanja svoje vede zamore mnogo pri zdravljenji otroških bolezni in nemoč njegova v gotovih slučajih vtemeljena je mnogokrat v tem, da se ni poklical v pravem trenutku, česar nikakor ni opravičiti, v tem, da si domnevajo nekatere matere, da smejo pričakovati in zahtevati od umetnosti vsega ter zategadelj prezirati pravila za lastno ravnanje in postave redu, zmernosti in dietetike.“

Zdravniška priznavanja.

Imel sem priložnost, napravljati poskuse z Vašo otroško moko, ki so imeli izvanredno dober izid. Pri mojih sosedih shujšal je devet dni star otrok tako, da ni imel toliko moči, da bi vzel matrne prsi, in vprašali so me sveta. Ker sem bil ravno dobil Vašo otroško moko, ki mi je bila popolnoma neznana, svetoval sem, naj začno z njo umetno hranjenje, pripravljaj pa sem mater ob enem na to, da bode otrok skoro gotovo umrl slabosti. Danes, po 14 dneh, je otrok sposoben za življenje ter se razvija popolnoma. Moja hčer pisala mi je, da boleha nje dva meseca stari otrok vedno za katarom v želodcu in drobu in ne prenaša prav nobene hrane, temveč izbruha vse. Poslal sem jej puščico Vaše otroške moke ter dobil sedaj vest, da je otrok popolnoma zdrav in kaj rad zavživa to otroško moko.

Aloizij Schiferl, občinski zdravnik.

Pernersdorf, 20. aprila 1897.

Vporabljal sem Vašo otroško moko za vzrejevanje svoje male nečakinje, ki pred nekaj časom ni hotela več jemati hrane, ki jo je dobivala, materinska pa ni zadostovala. Reči Vam morem, da ni hotel otrok (v starosti 3 mesecev) v 15 tekočih dneh in v naslednjih ničesar družega jemati, ko zmes z Vašo moko, in sicer tako radovoljno in s tako slastjo, da je nje stanje popolnoma vrlo. Hranjenje otroka z Vašo moko je posebno povoljno in dobrega vspeha, tako da jo morem svojim bolnikom najvestnejše priporočati in predpisovati.

Dr. E. dalla Rosa, med. ravnatelj mestne bolnice.
Trient, 18. majnika 1897.

Gospod **Dr. E. Kraus**, otroški zdravnik, asistent oddelka za otroke profesorja Monti-ja na dunajskeje splošnej polikliniki, piše v „Allgemeine Wiener Medicinische Zeitung“ XLII. letnik 1898, „O vporabnosti Kufeke-jeve otroške

moke pri umetnem hranjenju in pri prebavljajalnih težkotah otrok“ mej drugim:

„Določiti morem z zadoščenjem, da mi služi kaj dobro ta preparat, ki ga vporabljam sedaj vže jedno leto v vseh onih slučajih, kjer se ne prenaša čisto mleko primerno stanjšano. To so slučaji, s katerimi ima opraviti vsak praktik in pri katerih se opazuje nezadostno rastenje telesne teže, ne da bi prišlo ravno do katarov v drobu. Otroci, ki se hranijo z njim, prebavljajo to hrano prav dobro in rastenje telesne teže, ki sem je vedno opazoval, bilo je večinoma prav dovoljno.“

Gospod Dr. Kraus piše nadalje, da je pokazala Kufeke-jeva moka ravno tako kot pridelek k mleku po odvadenji, kakor tudi navadno z vodo kuhana v slučajih subakutnega in kroničnega katara v želodcu in drobu, kakor tudi Enteritis follicularis chronicae očitno dober učinek. — Koncem omenja gospod Dr. Kraus, da se more vporabljam ta preparat z jednako hasnijo kot dietetično redilno sredstvo pri starejših, rahitičnih otrocih, ki so, kakor znano, vedno nagnjeni k boleznim v črevesih, kedar imajo ovire pri prebavljanju.

Iz otroškega oddelka gospoda profesora Frühwald-a na Dunajskejš splošnej polikliniki.

Moj predstojnik ukazal mi je, obvestiti Vas, da smo vporabljam dalj časa pri otrocih svojega ambulatorija „Kufekejevo otroško moko“, ki ste nam jo prepustili v svrhu poskusov, in smo bili z njo v največ slučajih popolnoma zadovoljni. Dasiravno smo omejili hranjenje s tem preparatom v splošnem po svojih načelih posebno na drugo polletje, dosegli smo tudi pri majhnem številu mlajših dojenčev, ki so bolehal na težkih kaljenjih prebavljanja in inanicijskem stanju, kar se ni dalo odpraviti po družih terapijskih naredbah, s previdno rabo Vašega izdelka iznenaden zdravljeni vspeh

V. z.

Dr. Ferdinand Steiner,

I. asistent na otroškem oddelku profesora Frühwalda.

Poskusi, ki sem jih napravil s „Kufekejevo moko“ izpadli so jako povoljno. Nisem je rablj^{al} kot izključno hrano, ker zato tukaj nimamo priložnosti, pač pa kot prikuho v obliki juh in kaše, kakor tudi kot dodatek k mleku. Razven tega imel sem priložnost, hraniti nekatere otroke zaradi katara v debelem črevesu začasno s vodenim kuhanjem tega izdelka. V vseh slučajih bil je uspeh popolnoma odgovoren in posebno nisem imel tako intenzivnih obstipacij, kakor so neizogibna prikazen, pri drugih otročjih mokah, ki se da le težko odstraniti.

Dr. R. Fischl,

Privatni docent za pouk v zdravljenji otrok nemške medicinske fakulte na c. kr. universi Karola Ferdinanda.

Praga, 25. novembra 1897.

Gospod Dr. med. Th. Escherich sedaj profesor za pouk v zdravljenji otrok na Graške^{je} universi, pravi v svojem predavanji „Beiträge zur antiseptischen Behandlungsmethode der Magen- und Darmerkrankungen des Säuglings“, ki je imel dne 20. september 1887 v pediatričnem odseku 60. shoda naravoslovcev v Wiesbaden-u, mej drugim:

„Mej navadninⁱ otroškimi mokami, ki presegajo zaradi svoje cenosti, ker se dajo dolgo shraniti, in zaradi svoje pripravnosti praktično pač vedno druge izdeljke, služila mi je najbolje moka, ki jo je dovedel v kupčijo Kufeke, ter se izkazala tudi pri kemičnej preiskavi kot bogata na višjih, v vodi ločljivih dekstriin^{ih}. Veseli me da se morem opirati v potrdilo za to v bistvenem teoretično obravnavanje ne le na svoje lastne klinične izkušnje, temveč na delovanje in priporočanje najuglednejših praktikov.

Vporabljal sem Vašo otroško moko z vspehom in priporočam jo rad. Poleg sterilizovanega mleka rabim

jo z vspehom pri zelodčnih in drobnih katarih otrok.

Dr. Rud. Schulhof.

Budinpešta, 28. julija 1897.

O vporabi Vaše otroške moke naznanjam Vam naslednje: Imel sem pol leta starega rahitičnega otroka zdraviti, pri katerem je bilo okostje tako očitno obolelo da je pokljala črepina, tanjka kot papir, ako si jo pritisnil s prstom; poleg tega redil se je otrok jako slabo, tako da je bil močno shujšal. Vvedel sem navadno zdravljenje s fosforno jetrnico ter dajal otroku Vašo redilno moko. Po preteku treh tednov dovel je bil otrok toliko, da si se moral čuditi. Primoran sem misliti, da je pripisovati povzdignjenje splošnega redilnega stanja otroškej redilni moki. Poskusil sem tudi druge otroške moke, a tacihspehov nisem videl. Nam zdravnikom prišlo bi po zares dober redilnej moki sredstvo v roke, ki bi moglo podpirati naša zdravniška prizadevanja v tako mnogoterih težkotah prebavljanja in vzrejevanja pri otrocih.

Dr. Karol Lewínsky, prakt. zdravnik.

Slov. Hartmansdorf, Štajersko, 20. avgusta 1897.

Dovoljujem si, objavljati Vas, da sem videl izvrstne učinke z Vašim izdelkom. Kot dodatek k mleku v obliki juhe daje hrano, ki jo jemlje otroci jako radi in pri kateri se izvrstno obnašajo, kar sem imel pri lastnem otroku priložnost opazovati. — Tekom poletja imel sem pogostoma priložnost, zapisati Vašo redilno moko kot juho brez mleka pri poletnej dristi dojencev in našel sem, da je otroci niso izbruhal, temveč jo radi jemlje, in da niso bili otroci po preteku bolezni tako shujšali, ko drugače, kedar se jim podaja navadno le ločena beljakovina in ruski čaj t. dr. Menim, da je Vaša redilna moka pri vzrejevanju otrok činitelj velike vrednosti, imam z njo do sedaj najboljše vspehe ter jo bodem v prihodnje v ysakem primernem slučaju zapisoval.

Med. univ. Dr. Makso Stransky, ženski in otroški zdravnik.

Dunaj, V., Griesgasse 15, 13. septembra 1897.

V dvoje obupnih slučajih akutnih želodčnih in drôbnih katarov pri otrocih prepričal sem se o izvrstnem, pravcato rešilnem vplivu R. Kufeke-jeve otroške moke brez dodatka mleka in od tedaj spoznal sem nje dobrodejen vpliv v mnogih slučajih pred vsemi drugimi otroškimi mokami, tako posebno pred Nestlé-jevo. R. Kufeke-jevo otroško moko vživajo tudi otroci rado-voljno. Tedaj zagisujem Vašo otroško moko mnogo in jako rad.

Dr. Jan Ptačnik.

Postupic, 12. oktobra 1897.

Vporabljal sem Vaš izdelek v nekaterih slučajih poletnih drist in bil sem z njim izvanredno zadovoljen, v jednem slučaji, ko se je poprej izbruhalo vse, prebavil se je Vaš izdelek čisto dobro. Tako bilo je moči rešiti malega bolnika. Tudi kot redilno sredstvo pri shujšanih otrocih služil je prav dobro, posebno ker ga otroci sploh prav radi zavživajo. V prihodnje hočem, kjer bode primerno, priporočati najtopleje Vašo otroško moko.

Dr. Morpurgo, otroški zdravnik.

Gorica, 12. decembra 1897.

Vporabljal sem Vašo izvrstno „Kufeke-jevo moko“ pri lastnem otroku, s tem da se je odvajal z njo polagoma, mešano z mlekom po Vašem navodu ter je otrok pri tem krasno vspeval, tako da tehta sedaj za 1200 gramov več, nego bi odgovarjalo povprečnej teži, primernej njega starosti. Ravno tako vporabljal sem jo v nekaterih slučajih pri želodčnem in drôbnem kataru prav majhnih otrok z izvrstnim vspehom. Morem jo le kar najtopleje priporočati za umetno hranjenje, odvadenje in kot zdravilo pri vzrejevalnih težkotah otrok.

Med. univ. Dr. Ivan Jarosch, železniški in občinski zdravnik.

Kirchberg, na Wagramu, 13. decembra 1897.

V sledečem, hočem Vam sedaj povedati svoje izkušnje o „Kufeke-jevej otroškej moki“:

„Kufeke -jeva otroška moka“ izkazala se mi je mnogo vredna pri zdravih otrocih v vsakem slučaju kot dodatek k hrani, in zavživali so jo mali tudi vedno radi zaradi nje dobrega okusa. Ali tudi pri bolnih dojenčih mogel sem vporablјati „Kufeke-jevo otroško moko“ vsikdar z uspehom v onih slučajih, kjer se je šlo za motenja v prebavljanji in katare povzročene po sesedanji sirovine v črevesu, bodisi akutnih, kakor tudi kroničnih z vsemi svojimi naslednimi prikaznimi: ako se je izključila mlečnata hrana za nekaj časa, vplivala je moka v takih slučajih pravcato zdravilno. Za starejše otroke je „Kufeke-jeva moka“ pomnoženje diete pri vročici, ki se ne sme prezřeti.

Dr. Schramm

emerit. asistent splošne poliklinike
(oddelek Dr. Frühwald).

Dunaj, 1. marcija 1898.

Objavljam Vas z veseljem, da so poskusi, ki sem jih napravil z Vašo moko prav dobro izpadli. Lahko prebavljivost Vašego izdelka določil sem ravno tako pri vzrejevanji dojenčev, kakor tudi pri akutnih in kroničnih drobnih katarih in zategadelj smatram za svojo dolžnost, da ga najtopleje priporočam.

Dr. Pilewski, otroški zdravnik.

Lvov, 4. marcija 1898.

Vporablјal sem Kufeke-jevo redilno moko v mnogih slučajih otročje driste, pri bolestnih zobenjih in posebno po odvadenji s prav dobrim uspehom. Kot hranilno sredstvo koncem prvega leta je pravcato nenadomestna.

Dr. D. Fuchs.

Budinpešta, 29. marcija 1898.

Z Vašo redilno moko dosegel sem jako dobre učinke in vredne priporočevanja.

Dr. Kasimir Mosing, ces. svetnik.

Lvov, 18. septembra 1897.

Poskusi s Kufeke-jevo otroško moko nepresegljivi.

Dr. Sartori.

Cavalese, 15. majnika 1898.

Vporabljal sem Vašo otroško moko in imel izvrsten vspeh.

A. G. Lovisoni.

Gradiška o. S., 20. majnika 1898.

Kufeke-jeva otroška moka obnaša se jako dobro pri otroškej praksi, posebno, ako je obolel črevesni trakt.

Dr. Lüttinger, mestni zdravnik.

Černovice (Bukovina).

S posebnim veseljem Vas obveščam, da se je obnesla Vaša „Kufeke-jeva moka“ v mojej praksi izvanredno dobro in sicer ravno tako kot hrana zdravih dojenčev, kakor tudi posebno pri otrocih, ki so bili oboleli za katarji v črevesih. Posebno pri slednjih našel sem v „Kufeke-jevej moki“ prav dobro nadomestilo za Liebig-ovo juho in ni mi treba sedaj več tratiti časa in truda, da bi kahal za male bolnike sam Liebig-ove juhe.

Sedaj sem zdravil lepo število črevesnih katarov z najboljšim vspehom s „Kufeke-jevö moko“. O osmiga meseca dajem čvrstim otrokom stanjšano mleko s pojedno kavino žlico „Kufeke-jeve moke“ k vsakem obedu.

Morem najboljše priporočati Vašo otroško moko.

Dr. Bruno Sellner, otroški zdravnik.

Brno, 30. julija 1898.

Pri boleznih otroških želodčnih in črevesnih delov, kjer se ni prenašalo mleko, navadni hranilni izdelki niti zdravila, iznenadil me je učinek Vaše otroške moke in morem jo priporočati kar najtopleje vsakemu tovarišu za uporabo pri otrocih.

Dr. Matiejowski,

bivši višji zdravnik v bolnici vsmiljenih bratov v Brnu in na Dunaji, t. č. praktični zdravnik in železniški zdravnik v Teplitz-u.

Teplitz v. Č., 5. marcija 1899.

Vže dve leti vporabljam Kufeke-jevo redilno moko pri akutnih in kroničnih katarih v drobu pri otrocih, ravno tako tudi v vseh onih slučajih, kjer se morajo otroci umetno vzrejati, in opazujem, da moka ne vpliva samo v vseh slučajih zdravilno, temveč včasih tudi rešilno za življenje.

Dr. Engel.

Kismarton, 12. septembra 1898.

Zapisujem Kufeke-jevo otroško moko redno pri želodčnih in drôbnih katarih majhnih otrok z najboljšim vspehom.

Dr. Ludovik Stricker,

ženski in otroški zdravnik, operater.

Dunaj, Neubaugasse 52, 15. decembra 1898.

Z veseljem Vam naznanjam, da sem rabljaj Vašo otroško moko v primernih slučajih z jakodobrim vspehom in jo tudi znanprej rad zapisujem.

Dr. N. Zorn,

bivši 1. sekundarni zdravnik.

Brno, 7. junija 1898.

R. Kufeke-jeva otroška moka dobiva se po lekarnah in drogerijskih trgovinah v škatljah po 45 kr., gl. 1.—, gl. 4.70.

Navod za rabljenje

za jeden obed.

Vzame naj se jedna vrhana kavina žlica (kake 4 grame) otroške moke k jednemu obedu za novorojenca; potem naj se v vodi tako dolgo premešava, da se ne napravijo več nikake gručice. Tej kaši pridene se toliko kuhajoče vode, da znaša vse skupaj kacih 5 obednih žlic. To tanjkovito juho pusti se 10—15 minut po vzkipenji kuhati ter se jo mej tem dobro premešava. Ako otroci to prenašajo, nadomesti naj se polovica vode z mastnim mlekom. Pri starejših otrocih zvikša se ravno tako delež moke, kakor tudi mleka. Zdravnik zadel bode vedno, skrbna mati pa po izkušnji lahko pravo mero.

Pri kaljenem prebavljanji,

akutnem in kroničnem kataru v drobu itd.

otrok daje se otroška moka s

strogim izključenjem mleka

le z vodo kuhana ter ima potem vedno dober vspeh.

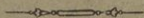
Natanjčen navod za rabljenje glej stran 13—14 te knjige.

R. Kufeke-jeva

otročka moka

kupuje se po lekarnah in drogerijskih trgovinah

po gl. 0.45, 1.— in 4.70.

Kjer bi se ne dobila, obrne naj se neposredno

do tovarne diet. hranilnih sredstev

R. Kufeke

Dunaj

in

Bergedorf

VI/2, Stumpergasse 44/46.

p. Hamburgu.

Drogerija

Anton Kanc
Ljubljana

R. Kufeke-jeva otroška moka, ki zavzema mej redilnimi sredstvi za otroke brezpogojno najodličnejše mesto, rabi se v otroških bolnicah in bolnišnicah Avstrijsko-Ogerske, Nemčije i. t. d., ter jo priporočajo veljaki v vednosti za zdravljenje otrok, otroški zdravniki, kakor tudi tisočero praktičnih zdravnikov.